

Raadsvoorstel

Waalre, 16 april 2024

Vergaderdatum	: 21 mei 2024
Voorstelnummer	: 2024-37
Zaaknummer	: 729519
Portefeuillehouder :	: K. Vortman
Naam opsteller	: Nelleke Koster-Roijackers
Naam voorstel	: Voorstel tot instemmen met het programmaplan Taskforce Sociaal Domein en hiervoor eenmalig een budget van maximaal € 384.000 ter beschikking te stellen.
Grondslag raadsbesluit	: In het raads- en uitvoeringsprogramma is vastgelegd dat er grip moet komen op de uitgaven in het sociaal domein.

Voorgesteld besluit:

1. Kennis te nemen van de bestuurlijke opdracht Taskforce sociaal domein "Grip op het sociaal domein".
2. Kennis te nemen van het programmaplan van de Taskforce sociaal domein, met als doel conform bestuurlijke opdracht de komende jaren binnen de begrote budgetten sociaal domein te blijven en deze niet meer te verhogen.
3. Om dit te bereiken incidenteel een budget van maximaal € 384.000 ten behoeve van de uitvoering van het programmaplan van de Taskforce beschikbaar te stellen om zo structureel € 821.545 te besparen op de geprognosticeerde uitgaven sociaal domein.
4. In te stemmen met de tweede wijziging Verordening Jeugdhulp en Wmo gemeente Waalre 2023 om hiermee het college in staat te stellen het programmaplan effectief uit te voeren.

Onderwerp

Programmaplan Taskforce Sociaal Domein

Voorstel

1. Kennis te nemen van de bestuurlijke opdracht Taskforce sociaal domein "Grip op het sociaal domein".
2. Kennis te nemen van het programmaplan van de Taskforce sociaal domein, met als doel conform bestuurlijke opdracht de komende jaren binnen de begrote budgetten sociaal domein te blijven en deze niet meer te verhogen.
3. Om dit te bereiken incidenteel een budget van maximaal € 384.000 ten behoeve van de uitvoering van het programmaplan van de Taskforce beschikbaar te stellen om zo structureel € 821.545 te besparen op de geprognosticeerde uitgaven sociaal domein.
4. In te stemmen met de tweede wijziging Verordening Jeugdhulp en Wmo gemeente Waalre 2023 om hiermee het college in staat te stellen het programmaplan effectief uit te voeren.

Inleiding

We zien een trend van een stevige toename van de kosten in het Sociaal Domein. Deze kosten maken een steeds groter deel uit van onze gemeentelijke begroting en overschrijdingen zijn meer regel dan uitzondering. In belangrijke mate worden de overschrijdingen veroorzaakt door de open-eind regelingen en de maatschappelijke veranderingen van de afgelopen jaren, zaken die grotendeels buiten onze invloedssfeer liggen. Met dit plan zetten we in op buitengewone maatregelen binnen onze invloedssfeer om weer grip op deze kosten te krijgen. We hebben middels een Taskforce Sociaal Domein een programmaplan opgesteld. Dit plan kent drie lijnen: 1. Inzicht verkrijgen door middel van een betere Monitor Sociaal Domein. 2. Regie op processen in het Sociaal Domein verstevigen, en 3. Meer gebruik maken van het voorliggend veld (bijlage 2). Met dit programmaplan geven we uitvoering aan uw opdracht om grip te krijgen op de uitgaven sociaal domein. Kern van de opdracht is om binnen de begroting te blijven. We zien dat als we niet ingrijpen, we de komende jaren fors uit de pas gaan lopen. We vragen uw raad daarom in te stemmen met dit programmaplan zodat we kunnen starten met de maatregelen.

Het is echter nog niet voldoende: als we met dit plan op alle maatregelen de maximale baten binnenhalen kunnen we de verwachte kostenstijgingen de komende jaren nog niet pareren. Aanvullende maatregelen zijn dus nodig. Het is onwenselijk om te wachten met de uitvoering van dit eerste pakket maatregelen totdat het denkwerk voor een aanvullend maatregelenpakket klaar is. Daarom vragen uw raad om het budget beschikbaar te stellen waarmee de uitvoering van dit eerste plan mogelijk wordt. Het aanvullend pakket zal na de zomer bij u worden aangeboden. Doel is om met deze incidentele investering, structureel de kosten van het sociaal domein beheersbaar te houden.

Beoogd resultaat

Goede zorg voor inwoners in Waalre die toekomstbestendig en betaalbaar blijft. De zorg moet terechtkomen bij de mensen die deze het hardst nodig hebben.

Argumenten

1.1. *We hechten eraan dat uw raad goed geïnformeerd is over de opdracht die wij hebben neergelegd bij de organisatie.*

Het wordt een zware opgave en uw betrokkenheid en draagvlak is hierbij van belang.

2.1 *Dit jaar zijn er alweer grote overschrijdingen, de trend is zorgelijk, er dienen dringend maatregelen te worden genomen.*

We zien in de prognoses die zijn gemaakt dat als we geen maatregelen treffen, de huidige budgetten niet toereikend zijn. Deze prognoses zijn gebaseerd op de expertise en informatie die er op dit moment is en houden rekening met maatschappelijke ontwikkelingen zoals de (dubbele) vergrijzing. Het blijven uiteraard prognoses. Grote aangekondigde wetswijzigingen zoals de aanpassing van het abonnementstarief bij huishoudelijke hulp en de hervormingsagenda jeugd (beperking reikwijdte Jeugdwet) zijn nog niet meegenomen in deze prognoses. Maar deze wetswijzigingen gaan gepaard met kortingen vanuit het Rijk aan de inkomstenkant. Het is daarom evident dat maatregelen noodzakelijk zijn.

2.2. *Het programmaplan bevat moeilijke maatregelen, die inwoners gaan raken.*

De plannen zijn in lijn met hetgeen we hebben afgesproken in het uitvoeringsprogramma. Wij hebben commitment van uw raad nodig om met deze uitwerking aan de slag te gaan. Wij zijn ervan overtuigd dat we in gesprekken met inwoners de noodzaak van deze maatregelen kunnen uitleggen.

2.2 *Het programmaplan maakt ons flexibeler en adaptiever*

Het opzetten van deze taskforce en de investering in de betere Monitor Sociaal Domein geeft een structuur en een actueler inzicht waarmee we sneller en beter kunnen kijken naar wat er aan de hand is in het sociaal domein, en ook wat het effect van de genomen maatregelen is.

2.3 *Het Programmaplan betreft beleidsaanpassingen, dit betreft een bevoegdheid van uw raad.*

Zonder uw instemming kan het programmaplan niet worden uitgevoerd.

2.4 *Het Programmaplan is doordacht en samenhangend. Het is integraal tot stand gekomen en gevoed met kennis van ontwikkelingen in het land. Er is vanuit de "vakteams" input geleverd, maar bijvoorbeeld ook nadrukkelijk vanuit financiën.*

2.5 *Wij zijn van mening dat de uitvoering van het Programmaplan haalbaar is met de gevraagde investering.*

Dit neemt niet weg dat dit veel gaat vragen (van inwoners, van het bestuur en van de organisatie), het gaat niet gemakkelijk zijn. Er zijn grenzen aan de capaciteit en veranderkracht die eenieder aankan. Ook zijn er aannames gemaakt m.b.t. de te verwachten baten. We zullen u middels de P&C cyclus en indien zaken raken aan uw bevoegdheden informeren over voortgang van de maatregelen.

3.1. *De (incidentele) kosten gaan voor de baat uit en zijn nodig om de maatregelen die leiden tot (structurele) kostenbeheersing te kunnen realiseren.*

Dit budget is nodig omdat de maatregelen vragen om extra beleidscapaciteit en uitvoeringscapaciteit Wmo. Er moet verandercapaciteit worden gerealiseerd en capaciteit om extra werk op te vangen, zoals extra bezwaren. Hierbij wordt de focus gelegd op borging binnen de organisatie, dus eigenaarschap bij het vaste personeel. Wij hebben zeer kritisch naar de kostenkant gekeken. Het budget dat wij vragen aan uw raad is taakstellend voor de taskforce om het plan uit te voeren.

4.1 *Met het geven van de bevoegdheid aan het college om de nadere regels vast te stellen, kunnen de beheersmaatregelen sneller geëffectueerd worden.*

In artikel 10.1 heeft de Raad reeds de intentie gehad het college de bevoegdheid te geven. Juridisch zijn de gemeente (de rechtspersoon) en het college (het bestuursorgaan) namelijk verschillend. Ter verduidelijking benoemen we de term gemeente en college in dit artikel zoals nader beschreven in de begrippenlijst.

Kanttekeningen

2.1. *We hebben de Taskforce Sociaal Domein opdracht gegeven om met aanvullende maatregelen te komen.*

De maatregelen die nu voorliggen in het programmaplan zijn nog ontoereikend om binnen begroting te blijven. Een voorbeeld van een maatregel die nog wordt uitgewerkt is de invoering van budgetplafonds. Bij deze afweging is onder meer de draaglijkheid van belang (de impact op inwoners en organisatie is met het voorliggende pakket al zeer groot). Het is echter wel van belang om nu niet te wachten met de uitvoering van de maatregelen die reeds zijn geformuleerd in het programmaplan.

3.1. *Haalbaarheid van maatregelen/baten staan onder druk vanwege de vele onbekende factoren die een rol spelen. Maatregelen vragen veel van inwoners, bestuur en organisatie. De maatschappelijke impact is groot.*

Het gaat moeilijk worden, maar het urgentiebesef is aanwezig (bestuurlijk, in de ambtelijke organisatie en deels ook maatschappelijk), we gaan deze uitdaging gezamenlijk aan.

Kosten en dekking

We vragen uw raad om een incidentele investering van € 384.000, te dekken uit de post onvoorzien. Deze verwerken we in de 2^e turap. De verwachte structurele baten van € 821.545 leveren op dat we de verwachte verdere kostenstijgingen de komende jaren in belangrijke mate pareren. Met andere woorden: als we niets doen, gaat dit structureel veel extra geld kosten.

Duurzaamheid

n.v.t.

Burgerparticipatie

Bij bepaalde beleidswijzingen zullen we de Adviesraad Sociaal Domein betrekken en de gebruikelijke inspraakprocedures te doorlopen.

Inclusieve samenleving

Met dit voorstel willen we ervoor zorgen dat we onze kerntaak vanuit het Sociaal Domein kunnen blijven waarmaken, ook in de toekomst: ervoor te zorgen dat iedereen kan meedoen in onze gemeenschap.

Communicatie

Voorop in de communicatie naar onze inwoners moet staan dat deze maatregelen noodzakelijk zijn om de zorg en ondersteuning van onze gemeente toekomstbestendig te houden.

Kernboodschap

Goede zorg voor inwoners in Waalre die toekomstbestendig en betaalbaar blijft is van het grootste belang. We willen dat de beschikbare zorg terechtkomt bij de mensen die deze het hardst nodig hebben. Om dit te organiseren worden de maatregelen uit het Programmaplan van de Taskforce Sociaal Domein uitgevoerd.

Vervolgprocedure en planning

We zijn waar mogelijk al begonnen met de uitvoering van het programmaplan en kunnen de aanpak direct verder ter hand nemen met het door uw raad beschikbaar gestelde budget.

Bijlagen onderdeel van het voorstel

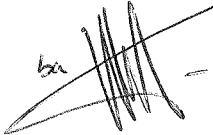
1. Bestuurlijke opdracht Taskforce
2. Programmaplan
3. 2^e Wijziging Verordening Jeugdhulp en Wmo gemeente Waalre 2023

Bijlagen ter informatie

4. Wijzigingstabel tweede wijziging Verordening Jeugdhulp en Wmo gemeente Waalre 2023

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS VAN WAALRE,

gemeentesecretaris,

mr. drs. R.L. Franken

burgemeester,

M.F. Oosterveer